Gemeente Bergen op Zoom

RVB23-0075

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	: Financiële uitkomsten Septembercirculaire 2023
Nummer voorstel	: RVB23-0075
Datum voorstel	: 27-10-2023
Portefeuillehouder(s)	: Dhr. J.A.A. Pals
Contactpersoon	: mevrouw J.H.C.M. Wouts
Afdeling	: Financiën en Control
Contactpersoon Email	: j.wouts@bergenopzoom.nl
Contactpersoon Telefoon	: 0164-277892
Programmanummer en -naam	: 1. Besturen, Samenwerken en Veiligheid

Voorstel:

1. Het positieve effect van de Septembercirculaire voor 2023 van € 500.000 toe te voegen aan het begrotingssaldo.
2. De stelpost indexering binnen het programma Bestuur en ondersteuning te verhogen voor
   2024 met € 2.384.000
   2025 met € 2.304.000
   2026 met € 2.070.000
   2027 met € 1.895.000
3. Voor de taakmutaties uit de septembercirculaire met effect op onze gemeentelijke lasten het budget toe te voegen aan de betreffende begrotingsposten.
4. De 13e begrotingswijziging 2023 en de 1e begrotingswijziging 2024 vast te stellen waarin de effecten van de Septembercirculaire zijn verwerkt.

Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☑	☐
Financiële consequenties	☑	☐
Gevolgen voor de schuldenlast	☑	☐
Inspraakverordening van toepassing	☐	☑

Communicatieparagraaf:

De Septembercirculaire 2023 is op Prinsjesdag gepubliceerd. Dit was te laat om de gevolgen nog mee te nemen in het 2e Concernbericht 2023 en de Begroting 2024-2027.
In het Beleidskader 2024 was reeds aangegeven dat de financiële gevolgen van de Septembercirculaire middels een afzonderlijk raadsvoorstel aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. Wel zal dit raadsvoorstel gelijk behandeld worden met het 2e Concernbericht 2023 en de Begroting 2024-2027.

Samenvatting:

In de Septembercirculaire staat de ontwikkeling opgenomen over de Algemene Uitkering die de gemeente van het Rijk ontvangt voor de uitvoering van de gemeentelijke taken.
Het positieve effect van de Septembercirculaire voor 2023 van € 500.000 wordt toegevoegd aan het begrotingssaldo. Hierdoor komt het begrotingssaldo voor 2023 uit op € 121.000 positief.
De omvang van de algemene uitkering neemt voor 2027 toe. Hierdoor stijgt de algemene uitkering voor onze gemeente in 2027 met € 2,9 miljoen. Dit voordeel komt ten gunste van het begrotingsresultaat 2027.
Voorgesteld wordt om de overige voordelen uit de Septembercirculaire voor de jaren 2024 t/m 2027 toe te voegen aan deze stelpost indexering.

Bijlagen: (geef aan of een bijlage is bijgevoegd of ter inzage is gelegd; benoem en nummer deze bijlagen)

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
1	Begrotingswijziging nr 13e 2023	
2	Begrotingswijziging nr 1e 2024	

Gemeente Bergen op Zoom

RVB23-0075

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	: 09-11-2023
Nummer	: RVB23-0075
Onderwerp	: Financiële uitkomsten Septembercirculaire 2023

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. Het positieve effect van de Septembercirculaire voor 2023 van € 500.000 toe te voegen aan het begrotingssaldo
2. De stelpost indexering binnen het programma Bestuur en ondersteuning te verhogen voor
   2024 met € 2.384.000
   2025 met € 2.304.000
   2026 met € 2.070.000
   2027 met € 1.895.000
3. Voor de taakmutaties uit de septembercirculaire met effect op onze gemeentelijke lasten het budget toe te voegen aan de betreffende begrotingsposten.
4. De 13e begrotingswijziging 2023 en de 1e begrotingswijziging 2024 vast te stellen waarin de effecten van de Septembercirculaire zijn verwerkt.

Inleiding

Dit voorstel geeft inzicht in de financiële uitkomst van de Septembercirculaire 2023 en de gevolgen voor de Begroting 2024-2027 en de Begroting 2023.
Bij het Beleidskader 2024 is aangegeven dat de Septembercirculaire niet meer in de Begroting 2024-2027 verwerkt kon worden en dat hiervoor een apart raadsvoorstel aan de raad wordt aangeboden. In dit raadsvoorstel zijn ook de consequenties van de algemene uitkering voor het begrotingsjaar 2023 meegenomen. Dit raadsvoorstel zal gelijk met de Begroting 2024-2027 en het 2e Concernbericht 2023 in de raad behandeld worden.

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

De uitkomsten van de (financiële) effecten te verwerken in de gemeentelijke begroting.

Gemeente Bergen op Zoom

RVB23-0075

Raadsvoorstel

Uitwerking voorstel

In de tabel hieronder worden de financiële effecten van de Septembercirculaire weergegeven

	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo	-379	0	3.187	-8.547	-11.154
Volume ontwikkeling					2.896
Ontwikkeling uitkeringsbasis	305	399	420	552	521
BTW Compensatie Fonds	188				-315
Loon- en prijsontwikkeling		1.785	1.765	1.513	1.684
Ontvangen voor taakmutaties	297	4.913	392	268	253
Benodigd voor taakmutaties	-290	-4.713	-273	-263	-248
Ophogen stelpost indexatie		-2.384	-2.304	-2.070	-1.895
Nieuw Begrotingssaldo	**121**	**0**	**3.187**	**-8.547**	**-8.258**

Hieronder wordt op de verschillende mutaties nader ingegaan.

Volumeontwikkeling
Het volumedeel heeft betrekking op ontwikkelingen van de algemene uitkering waardoor de omvang van de algemene uitkering wijzigt. Tot voor kort was de omvang van de algemene uitkering gekoppeld aan de rijksuitgaven (trap op/trap af). Om de algemene uitkering stabieler te maken heeft het kabinet ervoor gekozen om de omvang van de algemene uitkering te koppelen aan de groei van het bruto binnenlands product.
De toename van de algemene uitkering als gevolg van de loon- en prijsbijstelling valt niet onder het volumedeel.

In de septembercirculaire heeft het rijk de groei van de algemene uitkering voor 2027 verwerkt. Dit leidt ertoe dat de algemene uitkering in 2027 voor onze gemeente met € 2,9 miljoen toeneemt. De omvang voor de jaren 2024 t/m 2026 blijft ongewijzigd.

Ontwikkeling uitkeringsbasis
De algemene uitkering wordt verdeeld op basis van 50 verdeelmaatstaven, zoals het aantal inwoners, aantal woningen, omvang OZB maatstaf ed). De verdeelmaatstaven worden vermenigvuldigd met een bedrag per eenheid (verdeelmaatstaf).
In de septembercirculaire zijn de aantallen van de verdeelmaatstaven geactualiseerd. Dit heeft er per saldo toe geleid voor onze gemeente dat de algemene uitkering in 2023 met € 305.000 toeneemt tot € 521.000 in 2027.

Gemeente Bergen op Zoom

RVB23-0075

Raadsvoorstel

BTW-Compensatie Fonds (BCF)
Het Btw-compensatiefonds (BCF) is opgericht om btw weg te nemen als factor in de afweging van gemeenten tussen uitbesteden en inbesteden (uitvoering door de eigen organisatie). Gemeenten kunnen betaalde btw terugvragen bij het BCF. Het fonds is gevuld door een bedrag uit de algemene uitkering te halen.
Het BCF bedraagt € 3,9 miljard voor gemeenten in 2023. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil terug in de algemene uitkering gestort. In de septembercirculaire wordt aangegeven wat de verwachte onderschrijding is. Op basis van de septembercirculaire komt de onderschrijding voor onze gemeente € 190.000 gunstiger uit dan de reeds verwerkte onderschrijding. Dit voordeel hebben we alleen in 2023.
Als de omvang van de algemene uitkering toeneemt wordt ook de omvang van het BCF bijgesteld. De omvang van de algemene uitkering is in de septembercirculaire verhoogd voor het jaar 2027. De uitname uit de algemene uitkering die in het BCF wordt gestort wordt daardoor ook verhoogd. Voor onze gemeente betekent dat dat de algemene uitkering € 315.000 lager wordt.

Loon en prijsontwikkeling
In de septembercirculaire zijn de indexcijfers die de hoogte van de loon- en prijsontwikkeling bepalen bijgesteld. De bijstelling van de algemene uitkering gebeurt op basis van het gewogen gemiddelde van deze indexcijfers. Het gewogen loon- en prijsindexcijfer komt voor 2024 nu uit op 5,3%. Deze was in de meicirculaire 4,2%. Deze hogere indexatie voor 2024 leidt tot een hogere algemene uitkering in de jaren 2024 t/m 2027.
De algemene uitkering neemt vanwege de hogere indexatie in 2024 met € 1,75 miljoen toe.

Taakmutaties
Een taakmutatie betreft een toevoeging van budget vanwege het overdragen van een taak aan gemeenten. In de septembercirculaire is een tiental taakmutaties opgenomen.
De belangrijkste taakmutaties zijn:

- Het kabinet heeft in totaal € 220 miljoen beschikbaar gesteld zodat gemeenten inwoners kunnen helpen die vanwege de hoge inflatie een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen ervaren. Voor 2022 en 2023 hebben we dit bedrag reeds ontvangen. Voor 2024 ontvangen wij nog eenmalig € 217.000. Deze gelden worden toegevoegd aan het armoedebeleid.
- Gemeenten ontvangen een aanvullende loon- en prijsbijstelling voor jeugdzorg voor de jaren 2024 en 2025. Hierdoor ontvangen wij in 2024 € 195.000 extra en in 2025 € 110.000. In de Begroting 2024-2027 zijn de budgetten voor jeugd al verhoogd voor deze extra kostenstijging. Het voorstel is dan ook om deze extra middelen in 2024 en 2025 toe te voegen aan stelpost indexatie.
- We ontvangen als gemeente Bergen op Zoom namens de regio een decentralisatie uitkering voor maatschappelijke opvang. Vanwege de loon- en prijsontwikkeling is deze uitkering structureel vanaf 2023 met € 105.000 verhoogd. Deze gelden worden toegevoegd aan het regiobudget.
- Gemeenten worden gecompenseerd voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de werkvoorziening. Dit is een structurele compensatie die we vanaf 2023 ontvangen. De bijdrage loopt van €155.000 in 2023 af naar €124.000 in 2027. Deze bijdrage betalen wij door aan de WVS.
- Als regiogemeente ontvangen wij in 2024 net als in de periode 2018 tot en met 2023 voor beschermd wonen een maximale aanvullende bijdrage van € 4,24 miljoen. Deze extra bijdrage is in de septembercirculaire voor 2024 verwerkt. Tevens heeft de afrekening over de bijdrage van 2023 plaatsgevonden: een terugbetaling van € 3,36 miljoen. In het 2e Concernbericht 2023 hebben we reeds rekening gehouden met een terugbetaling van € 3,38 miljoen. Deze gelden worden opgenomen in het

regiobudget voor beschermd wonen. De terugbetaling is gerelateerd aan de lagere uitgaven. De uitgaven zijn afhankelijk van het aantal zorgbehoevenden als ook de beschikbare opvangmogelijkheden binnen onze regio.
De invoering de nieuwe wet Beschermd Wonen, met daarbij een nieuwe verdeling van de gelden hiervoor, is al diverse keren uitgesteld. Als centrumgemeente zijn we, en blijven we, in gesprek met het ministerie om aanvullende middelen te ontvangen. Naar aanleiding van het gesprek dat we hebben gehad, hebben we vanuit het ministerie bevestigd gekregen dat we voor 2024 aanvullende gelden ontvangen waarbij terugbetaling plaats moet vinden indien deze gelden niet uitgegeven zijn. Zoals in 2023 het geval was. In de septembercirculaire zien we deze aanvulling terug in 2024. Aangegeven wordt dat naar verwachting per 1 januari 2025 de nieuwe wet ingaat. Hierbij is nog niet duidelijk welk effect dit heeft op de hoogte van de te ontvangen gelden vanuit het Rijk. Wel is afgesproken dat we in gesprek gaan indien het financiële knelpunten oplevert. Inmiddels is ook bekend dat de nieuwe wet controversieel is verklaard. De VNG geeft hierbij aan dat zij verwachten dat hierdoor de invoering in 2025 moeilijk haalbaar zal worden. Dit brengt voor ons forse onzekerheden met zich mee. Helaas zien we deze onzekerheden niet alleen bij Beschermd wonen maar eigenlijk over de hele linie in het sociaal domein. Voorbeelden hiervan zijn de onzekerheden over gelden vanuit het Rijk voor jeugd, de WMO stelsel veranderingen abonnementstarieven.

Stelpost indexatie
In de Begroting 2024 zijn de uitgavenbudgetten niet afzonderlijk geïndexeerd met 3,9% maar is voor 2024 een stelpost op programma 1 Bestuur en ondersteuning opgenomen van € 2,4 miljoen. Bij de Septembercirculaire zijn de indexcijfers bijgesteld. Voor 2024 betreft de hogere indexering 1,1% ten opzichte van de meicirculaire. Het voorstel is om, zoals reeds genoemd bij de begroting, de hogere bijdrage voor de loon- en prijsontwikkeling, de ontwikkeling in de uitkeringsbasis en een deel van de taakmutaties voor de jaren 2024 t/m 2027 toe te voegen aan de stelpost indexatie. Voor 2024 is dit € 2.384.000 (bestaande uit €1.785.000 loon en prijs, €399.000 ontwikkeling uitkeringsbasis en €200.000 saldo in taakmutaties) maar loopt af naar € 1.895.000.

Consequenties van het voorstel

De in de Septembercirculaire opgenomen de loon- en prijsontwikkeling, de ontwikkeling in de uitkeringsbasis en een deel van de taakmutaties voor de jaren 2024 t/m 2027 wordt toegevoegd aan de stelpost indexering binnen programma 1 Bestuur en ondersteuning. Deze stelpost wordt:

*Bedragen * € 1.000*	2024	2025	2026	2027
Opgenomen stelpost indexering	2.403	2.331	2.331	2.331
Septembercirculaire	2.384	2.304	2.070	1.895
Nieuwe stelpost indexering	**4.787**	**4.635**	**4.401**	**4.226**

De effecten van de Septembercirculaire zijn verwerkt in de 13e begrotingswijziging 2023 en de 1e begrotingswijziging 2024.

Gemeente Bergen op Zoom

RVB23-0075

Raadsvoorstel

Duurzaamheid

De Septembercirculaire 2023, gepubliceerd door het Rijk, geeft vooral inzicht in de financiële effecten van de Algemene Uitkering die gemeenten ontvangen en bevat geen specifieke duurzaamheid aspecten.

Risico paragraaf

Geïdentificeerde risico's

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
1. Realiseren maatschappelijke effecten		X		
2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak		X		
3. Imago gemeente		X		
4. Algemene en externe omgeving		X		
5. Veiligheid		X		
6. Financiën			X	
7. Juridisch		X		
8. Planning		X		
9. Kwaliteit uitvoering		X		
10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners		X		

Alternatieven

De doorrekening van de Septembercirculaire 2023 is vooral technisch van aard en niet beïnvloedbaar.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De secretaris,

mr. drs. ing. M. van Vliet

De burgemeester,

drs. M. Mulder MSc.

Gemeente Bergen op Zoom

RVB23-0075

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 27 oktober 2023, nr. RVB23-0075;

BESLUIT:

1. Het positieve effect van de Septembercirculaire voor 2023 van € 500.000 toe te voegen aan het begrotingssaldo
2. De stelpost indexering binnen het programma Bestuur en ondersteuning te verhogen voor
   2024 met € 2.384.000
   2025 met € 2.304.000
   2026 met € 2.070.000
   2027 met € 1.895.000
3. Voor de taakmutaties uit de septembercirculaire met effect op onze gemeentelijke lasten het budget toe te voegen aan de betreffende begrotingsposten.
4. De 13e begrotingswijziging 2023 en de 1e begrotingswijziging 2024 vast te stellen waarin de effecten van de Septembercirculaire zijn verwerkt.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 9 november 2023

De griffier,

drs. E.P.M. van der Meer

De voorzitter,

drs. M. Mulder MSc.